

БЕРЕСТ ЄЛИЗАВЕТА, здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **БУРКОВСЬКА АННА**, доктор філософії (економіка),
доцент кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ГАРАНТУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Проблематика продовольчої безпеки сьогодні належить до ключових викликів глобального порядку денного. Вона охоплює питання доступності якісної їжі, сталості систем виробництва, раціонального використання природних ресурсів та соціальної рівності у продовольчих ланцюгах. Для України, яка прагне інтегруватися у європейський економічний та правовий простір, надзвичайно важливим є вивчення та імплементація досвіду Європейського Союзу, де сформовано комплексну модель політики гарантування продовольчої безпеки [1].

Європейський підхід базується на поєднанні спільної сільськогосподарської політики (САР), регуляторних норм щодо безпечності харчових продуктів та інноваційних інструментів підтримки фермерів і аграрних підприємств. Він передбачає дотримання високих стандартів якості продукції, впровадження екологічних практик у виробництво та диверсифікацію джерел продовольчого забезпечення. Такий механізм не лише сприяє стабільності аграрного сектору, а й гарантує доступність продуктів харчування для населення за справедливими цінами [2].

Важливою складовою є розвиток інституційної бази. ЄС створив ефективну систему контролю за якістю харчових продуктів, яка охоплює всі етапи – від виробництва до реалізації. Крім того, значну роль відіграють програми підтримки фермерів у напрямку модернізації господарств, розвитку органічного виробництва та впровадження «зелених» технологій. Це дозволяє одночасно вирішувати питання продовольчої безпеки та екологічної стійкості [3]. Україна, маючи потужний аграрний потенціал, може успішно імплементувати окремі елементи європейського досвіду. По-перше, актуальним є запровадження прозорих механізмів моніторингу та контролю якості продукції, що дозволить підвищити рівень довіри як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. По-друге, адаптація європейських підходів до підтримки малих і середніх фермерських господарств сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українського села та диверсифікації джерел доходів. По-третє, орієнтація на екологічні стандарти та розвиток органічного виробництва дозволить Україні зміцнити позиції у сфері сталого аграрного розвитку [4].

Разом з тим імплементація європейських практик в Україні стикається з низкою викликів. Це і недосконалість законодавчої бази, і обмеженість фінансових ресурсів, і потреба у модернізації аграрної інфраструктури. Проте інтеграція до європейського простору відкриває для України доступ до фінансових програм підтримки, інноваційних технологій та освітніх ініціатив,



які можуть стати фундаментом для підвищення рівня продовольчої безпеки [5].

Аналіз європейських практик свідчить, що їхня ефективність залежить не лише від формальних регламентів, а й від узгодженості політики, економічної спроможності фермерів та рівня впровадження технологій. В Україні реалізація подібних механізмів стикається з низкою викликів. По-перше, існує значна диспропорція у ресурсному забезпеченні аграрних підприємств, що може обмежувати доступ до сучасних технологій і методів виробництва. По-друге, недостатній рівень законодавчої гармонізації з європейськими нормами створює ризики неефективного контролю якості продукції та зниження довіри споживачів. По-третє, соціально-економічні умови, зокрема низький рівень фінансової підтримки малих фермерів, можуть стримувати диверсифікацію виробництва та впровадження сталих практик [5].

Отже, досвід Європейського Союзу у сфері гарантування продовольчої безпеки є цінним орієнтиром для України. Його адаптація з урахуванням національних особливостей сприятиме зміцненню продовольчої незалежності, підвищенню конкурентоспроможності аграрного сектору та забезпеченню сталого розвитку. В умовах глобальних викликів саме європейські стандарти можуть стати основою формування ефективної та соціально справедливої системи продовольчої безпеки України.

Список використаних джерел:

1. Шебаніна О. В., Бурковська А. І., Полторак А. С., Бурковська А. В., Сухорукова А. Л. Управління відходами у глобалізованому світі: виклики та перспективи. Система управління відходами в циркулярній економіці: фінансові, соціальні, екологічні та енергетичні детермінанти : монографія / за заг. ред. А. С. Росохатої, М. Г. Мінченко. Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 74-83. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17053>
2. Panfilova, A., Poltorak, A., Kuvshinova, A., Burkovska, A., & Dotsenko, N. (2025). Trends in global grain and seed trade, Ukrainian position on the global market. *Scientific Horizons*, 28(5), 142-157. <https://doi.org/10.48077/scihor5.2025.142>.
3. Прунцева, Г. О. Світовий досвід функціонування організаційно-економічного механізму продовольчої безпеки. *Інноваційна економіка*. 2021. №5-6. С.13-21.
4. Shebanina O., Klyuchnik A., Burkovska A., Caruso D. and Burkovska A. Providing labor income as a supporting factor of the food security. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2018. № 40(4). P. 597-608. DOI: <http://doi.org/10.15544/mts.2018.51>.
5. Burkovska A., Burkovska A. Semantic approach to food marketing: the influence of sustainable development narratives on the Ukrainian market. *Agricultural and Resource Economics*. 2025. Vol.11. No.1. Pp.317–347. <https://doi.org/10.51599/are.2025.11.01.12>.

